

KORRALDUS

16.03.2026 nr DM-134015-14

RANNAKALURITE SELTS TOPU vee erikasutuse keskkonnaloa andmine ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUS

Arvestades RANNAKALURITE SELTS TOPU (registrikood 80071287, Lääne maakond, Haapsalu linn, Kiviküla, Topu sadam, 90433) poolt 25.02.2026 esitatud vee erikasutuse keskkonnaloa (*keskkonnaloa*) taotlust ja võttes aluseks veeseaduse (*VeeS*) § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § 41 lg 1 p 1, keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 3 lg 1 p 1 ja 2, § 6 lg 2¹ ja 2³, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹ ning haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 61 lg 1, otsustan:

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine RANNAKALURITE SELTS TOPU (registrikood 80071287) keskkonnaloa nr KL-526513 taotluse menetluse raames.

1.2. Anda RANNAKALURITE SELTS-le TOPU keskkonnaluba nr KL-526513 vee erikasutuseks Topu sadamaga (Topu sadam, Kiviküla, Haapsalu linn, Lääne maakond, kü 67401:006:1600) piirneval merealal sadamabasseini hooldussüvendamisel, sadamabasseini laiendamisel, slipi rekonstrueerimisel ning põhjamuuli ja lõunamuuli rekonstrueerimisel. Teostatakse süvendamist mahus 2800 m³ ja pinnase paigutamist veekogu põhja mahus 1120 m³, muudetakse kaldajoont (eemaldatakse maasäär).

1.3. Anda keskkonnaluba kehtivusega kuni 31.12.2028.

1.4. Määrata keskkonnaloa nr KL-526513 töökorralduslikud nõuded loa vormil V16.

1.5. Korraldus jõustub selle teatavakstegemisel RANNAKALURITE SELTS-le TOPU.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

RANNAKALURITE SELTS TOPU (registrikood 80071287, Lääne maakond, Haapsalu linn, Kiviküla, Topu sadam, 90433, *taotleja*) on 25.02.2026 esitanud nõuetekohase[\[1\]](#) vee erikasutuse keskkonnaloa (*keskkonnaluba*) taotluse. Taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste

infosüsteemis (KOTKAS) 25.02.2026 taotlusena nr [T-KL/1030589-4](#) (taotlus), menetluse nr [M-134015](#) all.

Keskkonnaluba taotletakse vee erikasutuseks Topu sadamaga (Topu sadam, Kiviküla, Haapsalu linn, Lääne maakond, kü 67401:006:1600, *sadama kinnistu*) piirneval merealal sadamabasseini hooldussüvendamisel, sadamabasseini laiendamisel, ujuvkai paigaldamisel, slipikoha rekonstrueerimisel kasutusmugavuse suurendamiseks (kalde ja nurga korrigeerimine) ja süvendatud pinnasest piirdevallide (põhjamuul) laiendamisel ja korrastamisel (lõunamuul) tormikindluse suurendamiseks. Taotluse kohaselt kavandatakse järgnevat vee erikasutust (vt eelhinnangu joonis 1):

- Süvendamine mahus 2800 m³;
- Pinnase paigutamine veekogu põhja mahus 1120 m³: 900 m³ põhjamuuli laiendamisel ja lõunamuuli rekonstrueerimisel ning 220 m³ ajutise tammi rajamisel;
- Kaldajoone muutmine (maanina eemaldamine mahus ca 1300 m³).

Slipi rekonstrueerimisel kasutatakse olemasoleva slipi plaati, uusi materjale ei lisata. Lõunamuuli korrastamine ei toimu vees.

Sadamabasseinis oleva maanina eemaldamisel tekkiv pinnas paigutatakse olemasolevale pinnasevallile (pikendatakse põhjamuuli) ja rajatakse tööde aegne ajutine tamm. Sadamabasseini pumbatakse tühjaks ja seejärel tehakse lõplik hooldussüvendamine ja sadamabasseini laiendamine. Seega toimuvad tööd nõ kuivalt. Väljavõetavat pinnast kasutatakse maapinna tõstmiseks sadamast kagus, kirdes, edela ja lääneosas. Lõunamuulil uuendatakse saadud materjaliga muuli harja ja külgede profiili, mis on aastate jooksul keskkonna mõjul ebaühtlaseks vajunud.

Taotluse kohaselt on olemasolevad rajatised kantud ehitisregistrisse (*EHR*) ning on kavas nende laiendamine/rekonstrueerimine (vt eelhinnangu joonis 2) järgnevas mahus:

- sadamabassein (*EHR* kood 221501207), 3200 m² ja 6400 m³ soovitakse laiendada, uuendatud sadamabassein on 4430 m² ja 8400 m³. Suurenemine 24 %.
- Topu sadama Põhjamuuli (*EHR* kood 221500018) pindala ja mahu muutumine (olemasolev 771 m²; 2600 m³) -> (rekonstrueeritud 1020 m²; 3400 m³) jääb alla ühe kolmandiku olemasolevast.
- Topu sadama Lõunamuuli (*EHR* kood 221499994) pindala ja mahu muutumine (olemasolev 1368 m²; 4900 m³) -> (rekonstrueeritud 1800 m²; 5400 m³) jääb alla ühe kolmandiiku olemasolevast.
- slipp (*EHR* kood 220644085), rekonstrueerimine (asukoht ja maht ei muutu).

Töid kavandatakse esimesel võimalusel väljaspool kalade aktiivset kude- ja rändeage ja lindude pesitsusaega. Taotluse kohaselt on tööde kestvus ca 2-3 nädalat. Keskkonnaluba taotletakse kehtivusega kuni 31.12.2028.

Keskkonnaamet pidas esitatud infot piisavaks keskkonnanõu menetluse algatamiseks. Haldusmenetlus algab taotluse esitamisega haldusorganile (HMS § 35 lg 1 p 1).

2.2 Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 29.10.2025 KOTKAS kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Haapsalu Linnavalitsusele (*kohalik omavalitsus*; KeÜS § 43 lg 1 ja 2). Kohalik omavalitsus arvamust ei avaldanud.

Loa andja teavitas 26.02.2026 taotlejat taotluse menetlusse võtmisest (registreeritud KOTKASes 26.02.2026 numbriga DM-134015-10) ning 27.02.2026 kirjaga (registreeritud KOTKASes 27.02.2026 numbriga DM-134015-11) Haapsalu Linnavalitsust jt taotluse menetlusse võtmisest ja palus arvamust taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 1).

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 26.02.2026 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Tulenevalt ettevõtte kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnariski või keskkonnahäiringu eeldatavast vähesusest ja piisava avaliku huvi puudumisest, ei avaldata teadet kohalikus ega maakondlikus ajalehes (KeÜS § 47 lg 2). Samuti jätame keskkonnavalitsuse taotluse menetlusse võtmisest teavitamata kavandatavategevuse asukohaga piirnevate kinnisasjade omanikud, kuna kavandataval tegevusel on väheoluline mõju (tööd toimuvad kuivmeetodil sadamabasseinis lühikese aja jooksul).

Keskkonnaamet teavitas 27.02.2026 loa andmise otsuse ja eelhindangu eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis eelnõud koos 27.02.2026 menetlusse võtmise teatega menetlusosalistele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 1, 3 ja 4).

Haapsalu Linnavalitsus selgitas 02.03.2026 kirjas (registreeritud KOTKASes 03.03.2026 numbriga DM-134015-12), et planeeritav tegevus on kooskõlas kehtiva üldplaneeringuga ning puuduvad ettepanekud/vastuväited. Rohkem arvamusi avalikustamise käigus ei esitatud. Taotlejal eelnõule ettepanekud puudusid (registreeritud KOTKASes 06.03.2026 numbriga DM-134015-13).

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud kuna menetlusosalised ega avalikkus ei ole esitanud loa menetluse ajal vastavaid ettepanekuid ega vastuväiteid.

2.3 Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

Keskkonnaamet jättis keskkonnamõtjude hindamise ettevõtte loa andmise menetluse käigus algatamata (vt ptk 3.1).

[1] veeseaduse (*VeeS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § § 42 lg 1 ja keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnavalitsusele esitatavad täpsustavad nõuded“.

3. KAALUTLUSED

3.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS, § 3 lg 1 p 1 ja p 2).

Teatud juhtudel tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele asjakohase eelhindamise tulemused (KeHJS § 6 lg 2, KeHJS § 11 lg 4, KeHJS § 6¹).

KeHJS § 6 lg 2 kohaselt, kui kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg 2 p 18 nimetatud tegevuste hulka, peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas kavandataval tegevusel on oluline keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 2 nimetatud tegevusvaldkondade täpsustatud loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (*määrus nr 224*).

Käesoleval juhul peab otsustaja, st käesolevas keskkonnaloa menetluses Keskkonnaamet, andma eelhindangu selle kohta, kas RANNAKALURITE SELTS TOPU kavandataval tegevusel on oluline keskkonnamõju. Eelhindang tuleb anda määrus nr 224 § 11 p-i 1 ja 7² ning § 15 p-i 8 alusel: planeeritakse vee erikasutust sadamarajatise laiendamisel, süvendamise maht on üle 500 m³, lisaks kattub tegevus osati kaitstava alaga.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (LISA EELHINNANG), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Kavandatav rajatis ei mõjuta oluliselt rannaprotsesse. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega;
- kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolekordi või suurõnnetusi.

Lähtudes eelhindangu tulemustest ning KeHJS § 11 lg-st 8¹ seatakse keskkonnameetmed.

3.2. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga – sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

VeeS § 189 lg 1 kohaselt on vee erikasutuse keskkonnaluba tähtajatu, va kui tegevus on ühekordne (VeeS § 189 lg 1 p 2). Taotluse kohaselt kavandatakse väiksemahulisi rekonstrueerimistöid. Keskkonnaluba taotletakse kehtivusega kuni 31.12.2028. **Lähtuvalt eeltoodust antakse keskkonnaluba kehtivusega kuni 31.12.2028.**

3.2.1 Vee erikasutus

3.2.1.1 Lubatav tegevus

Taotluse kohaselt kavandatakse süvendamist mahus 2800 m³, süvenduspinnase paigutamist veekogu põhja mahus 1120 m³ ja kaldajoone muutmist. Keskkonnaluba on kohustuslik, kui toimub süvendamine ja süvenduspinnase paigutamine veekogu põhja mahuga alates 100 kuupmeetrist (VeeS § 187 p 8) ja toimub kaldajoone muutmine (VeeS § 187 p 17).

Lisaks nähakse ette, et slipi rekonstrueerimisel muudetakse slipi nurka/kallet, kuid selleks kasutatakse olemasolevat materjali, uusi tahkeid aineid ei lisata. Kuna mere põhja ei lisata selle käigus uusi materjale, ei loeta antud tahkete ainete mahtu vee erikasutuse mahu hulka. Lisaks, maasääre eemaldamisel toimub kaldajoone muutmine, mitte merepõhja süvendamine, seega maasääre eemaldamisega seotud tööde maht ei kuulu süvendamismahu alla. Ujuvkai paigaldamisega vee erikasutust ei kaasne.

Lähtuvalt eeltoodust, korralduse p 1.2. kohaselt otsustatakse anda vee erikasutuse keskkonnaluba süvendamiseks mahus 2800 m³, pinnase paigutamiseks veekogu põhja mahus 1120 m³ ja kaldajoone muutmiseks.

3.2.1.2 Nõuded vee erikasutusele

Kuigi keskkonnaloa andmine ning selles nõuete ja tingimuste seadmine on Keskkonnaameti kaalutusotsus, peab Keskkonnaamet kaalutusotsuse tegemisel lähtuma HMS § 4 lg 2 sätestatust, mille kohaselt kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve.

Veemajanduskava eesmärkide täitmine

Käesolevalt teostatakse vee erikasutust nn kuivmeetodil. Töödeala piiratakse ja pumbatakse veest tühjaks. Siiski, tekib heljumit ajutise piirde rajamisel ja likvideerimisel ning pinnase paigutamisel põhjamuuli laiendamisel.

Topu sadam paikneb veekogus Topu laht VEE3318000. Topu laht kuulub Väinamere rannikuveekogumisse (EE_16). Väinamere rannikuveekogumi ökoloogiline seisund on hinnatud 2019. aasta seire ja 2023. aasta vesikonnaspetsiifiliste saasteainete uuringu põhjal kesiseks, põhjustena on nimetatud toitained ja eutrofeerumine. Väinamere rannikuveekogumi keemiline seisund on hinnatud 2023. aasta seire põhjal halvaks, põhjuseks on elavhõbeda (Hg) sisaldus kalas (kaugkanne ja sadenemine atmosfäärist). Tulenevalt VeeS § 57 lg 1 määratakse pinnaveekogumi koondseisund pinnaveekogumi ökoloogilise seisundi ja keemilise seisundi alusel olenevalt sellest, kumb neist on halvem. Keskkonnaministri 07.10.2022 käskkirjaga nr 1-2/22/357 kinnitatud Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava (VMK) veekogumite koondseisundiinfo 2023[1] kohaselt on Väinamere rannikuveekogumi koondseisund hinnatud halvaks. Seisundi eesmärk aastaks 2027 on hea/erandi leebem eesmärk (erand: KESE halb (Hg,

Cd)).

VMK kohaselt on oluline uutest ja olemasolevatest koormusallikatest tuleneva veekogumi ohustatuse vältimine, et saavutada merekeskkonna hea seisund (VeeS § 31 lg 1 p 6).

VMK-s on markeeritud probleemina Hg kalas ning Cd settes.

Elavhõbe (Hg) on prioriteetne ohtlik aine (keskkonnaministri 24.07.2019 määruse nr 28 „Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimekiri, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekirjaga seotud tegevused“ (*määrus nr 28*) § 2). Settes ja/või elustikus akumul eeruvate prioriteetsete ainete sisalduse pikaajalise dünaamika analüüsi (*ohtlike ainete analüüs*)^[2] kohaselt Eestis elavhõbedat ega selle ühendeid ei toodeta, kuid elavhõbedat esineb looduslikult põlevkivis. Eestis on peamisteks elavhõbedat keskkonda sattumise allikateks soojus ja elektri jaamad, põlevkivitööstuse jäätmed, kodumajapidamiste ahjud ja katlad, jäätmekäitlus, tuhastamine, reoveesetega pinnasesse, olmejäätmete lahtine põletamine, lahustid kodumajapidamistes ja tubaka põletamine ning ilutulestik. Seega on Hg piirnormide ületamine põhjustatud Läänemere üldisest seisundist.

Ohtlike ainete analüüsi kohaselt on kaadmium (Cd) prioriteetne ohtlik aine. Tööstuses kasutatakse kaadmiumi peamiselt patareides, pigmendina ja metallipindade kattekihtide tootmiseks. Toodetakse ka kõrvalsaadusena värviliste metallide kaevandamisel, sulatamisel ja rafineerimisel, fosforväärtiste tootmisel ja fossiilsete kütuse põletamisel. Suur osa toodetakse jäätmete (peamiselt patareide) ümbertöötlemise käigus. Looduslikul teel vabaneb kulutamise, erosiooni ja abrasiooni ning metsatulekahjude ja vulkaanipursete tagajärjel. Eestis kaadmiumi ega selle ühendeid ei toodeta, kuid esineb looduslikult põlevkivis. Jääkreostusena on Kroodi ojas, Erra jões ja fenoolisoos. Peamised allikad: põlevkivitööstuse jäätmed, mineraalne fosforväärtis, soojus- ja elektri jaamad (sh põlevkivist), kodumajapidamiste ahjud ja katlad, reoveesetega pinnasesse, tööstuslikud ahjud, põlevkivi kaevandamine ja põlevkiviõli tootmine, tubaka põletamine ja ilutulestik, olmejäätmete lahtine põletamine ja autopesulad. Seega kavandatav tegevus Cd piirnormide ületamist ei põhjusta.

Käesoleval juhul võiksid heited vette kaasneda pinnase liigutamisel aga ka avariide korral. Eelhinnangu ptk 1.5.1. kohaselt süvendatav pinnas reostunud ei ole. Arvestades süvendamise mahtu ja reostusallikate puudumist ei ole näha ette saasteainete paiskumist vette. Lisaks, käesolevalt planeeritakse tööd nn kuivmeetodil. Seega ohtlike ainete sattumist vette ei toimu. Asjakohane on kasutada töökorras tehnoloogiat, vältida töid tugeva tuulega ja avarii korral koheselt reageerida.

Teostades töid vastavalt keskkonnaloas toodud nõuetele ja tingimustele, jäävad vee erikasutusega kaasnevad võimalikud muutused veekeskkonnas loodusliku muutlikkuse piiridesse, muutused on ajutised ning mõju Väinamere rannikuveekogumile on lokaalne ja tegevuse tulemusena ei halvene seisund veepoliitika raamdirektiivi mõttes. Lisaks, reostuse ennetamine on tõhusam ja odavam, kui hilisemate tagajärgede heastamine.

Eesti Merestrateegia eesmärkide täitmine

Süvendamistöodel ja pinnase paigutamisel hävib vahetult töödeala põhjaelustik. Lisaks, paisatakse veesambasse settematerjali osakesi, mis moodustavad heljumi.

Eesti Merestrateegia[3] üheks keskkonnasihiks on, et merepõhja terviklikkus on tasemel, mis tagab ökosüsteemi funktsioneerimise ja struktuuri.

Käesolevalt on vahetult mõjutatava merepõhja pindala 0.0045 km². Kuna sadamas on süvendustöid teostatud regulaarselt pika aja jooksul, siis ei kahjusta tegevuse jätkamine merepõhjaterviklikkust ega suurenda killustatust.

Maa- ja Ruumiameti INSPIRE elupaikade kaardi kohaselt ei ole sadamaalal ka olulisi elupaikasid. Seega, süvenduspinnase paigutamisel põhjamuulile ja põhjamuuli laiendus ei mõjuta elupaigatüüpe vahetult.

Merepõhjaelustikku mõjutab ka heljum, eeskätt läbi valguskliima halvenemises ja troofsustaseme tõusus. Ülespaisatav põhjasete püsib mõnda aega veesambas ning võib hoovuste ja lainetusega kanduda sadamast pisut kaugemale, mistõttu võib mõju põhjaloomastikule esineda ka veidi kaugemal. Teisalt, ka väga suur põhja settinud heljumi kogus võib tugevalt vaesustada põhjaelustiku taime- ja loomakooslusi. Lisandunud heljumi mõju põhjakooslustele võib täheldada veel 1-3 aastat pärast teostatud töid. Seejärel taastub loomastiku liigiline koosseis, arvukus ja biomass normaalsele tasemele[4].

Kuna tegemist on kasutuses oleva sadamaga, siis võib eeldada, et piirkonnas levinud põhjataimed ja –loomad on kohanemisvõimelised ning mõnevõrra suurema ajutise heljumi sisaldusega kohanenud, kuna ka paatide mootorite sõukruvid tekitavad vee liikumist ja seeläbi setete paiskumist veemassi sadama piirkonnas. Lisaks, lähtuvalt taotluses toodud töökorraldusest kaasneb heljumi teke põhjamuuli laiendamisel ning ajutise piirde rajamisel ja ajutise piirde likvideerimisel. Valdav osa töödest tehakse nn kuivalt ning sellega heljumi tase merealal ei suurene. Heljumi teket on võimalik minimeerida, kui **põhjamuuli laiendamise ja ajutise tammi rajamisega/likvideerimisega seotud töid välditakse tugeva tuulega (üle 10 m/s).**

Tööde vastaval korraldusel ei ole ette näha merepõhja elustiku ja elupaikade kadu või killustamist. Seega taotluses kavandatud tegevuse mõju mere elupaigatüüpidele ja elustikule on väike.

Ranna kaitse eesmärkide täitmine

Ranna kaitse eesmärk on rannal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine (LKS § 37 lg 1 p 1 koosmõjus LKS § 34).

Tegemist on sadama-alaga. Sadama alal kaitsvaid elupaikasid ei esine. Taotluse kohaselt paigutatakse pinnast Topu sadama kinnistul maapinna täitmiseks madalamates osades kagu-, kirde-, edela- ja läänesuunal. **Süvenduspinnase planeerimisel sadama kinnistule peab tagama, et setted ei valguks merre ega kõrval kinnistutele. Pinnas tuleb paigutada täitmisel maismaa madalamatesse kohtadesse ja kujundatakse mere suunas ühtlase kihina ning võimalikult lauge kaldega, et veetõusu korral oleks veel kuhu liikuda.**

Elustiku kaitse ja kaitstavad alad

Vee erikasutusega kaasnev heljum ja müra mõjutab vee elustikku kui ka linnustikku. Kavandatavate tööde piirkond piirneb Väinamere hoiualaga (EELIS kood KLO2000241) ning Natura 2000 võrgustikku kuuluvad Väinamere linnuala (EELIS kood RAH0000133) ja Väinamere loodusala (EELIS kood RAH0000605).

Kalade seisukohalt on ebasoovitavaim ajavahemik töödeks kudeaeg ja sellele järgnev larvide arenguaeg. Kalastikku mõjutab heljum enim, kui heljumi kontsentratsioon veesambas ületab tavalist fooninäitu 5 mg/l võrra. Samuti võib tekkida oht, et kalad jäävad sadamabasseini lõksu. Linnustiku võib mõjutada töödega kaasnev heljum või müra. Suurenenud heljumi kontsentratsioon vees võib vähendada sukeldavate lindude nägemisraadiust ning seeläbi mõjuda ka saagipüüdmise efektiivsust. Töödega kaasnev müra (masinate töö) võib peletada linde pesadelt.

Vee erikasutustööd toimuvad nn kuivmeetodil. Seega on oluline tööde korraldamisel lähtuda taotlusest. Suurem heljumi teke kaasneb vaid ehitusaegse piirde rajamisel ja likvideerimisel ning pinnase paigutamine põhjamuuli laiendamisel. Seega **need tööd ei ole lubatud 15.04-31.05.**

Sadamabassein tühjaks-pumpamisel võib tekkida oht, et kalad jäävad sadamabasseini lõksu. Just talvisel/kevasel perioodil võib sadamabasseinis olla rohkesti kalu. Seega töid nõ kuivalt tehes **peab tagama selle, et kalad sadamabasseini tühjaks-pumpamisel sinna lõksu ei jääks.** Keskkonnaloale seatakse vajalikud nõuded ja tingimused.

Lähtuvalt looduskaitseaduse (LKS) § 55 tuleks vee erikasutustööd teostada väljaspool lindude pesitsusaega. Taotluse kohaselt välditakse tööde tegemist lindude pesitsusajal ja kalade kudemise ajal. Arvestades piirkonna linnustikku fikseeritakse töödekorraldus järgnevalt: Ehitustöödega tuleb alustada märtsis, enne lindude pesitsusperioodi algust või tagada lindudele pesitsusrahu perioodil 1. aprillist kuni 31. juuni. Süvenduspinnase planeerimine sadama kinnistul tuleb teostada juulis-augustis. Lisaks tuleb enne muulide rekonstrueerimist ja pinnase paigutamist veenduda, et sinna ei ole rajatud pesi.

Kavandades töid taotluses toodud viisil, ei ohusta tegevus kaitsealade kaitse-eesmärke. Taotluses toodud töökorraldus fikseeritakse keskkonnaloas seguse mõttes töökorraldusliku nõudena.

Kooskõla planeeringutega

Vastavalt LKS § 5 lg 2 nimetatakse Läänemere kallast rannaks. Mere rannal on määratud

ehituskeeluvöönd ning ehituskeeluvööndis on uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud (LKS § 38 lg 3), välja arvatud LKS § 38 lg-s 4-6 toodud ehituskeeluvööndi erisuste osas.

Paadisilla all on võimalik käsitleda ka ujuvkaid. Hooldussüvendus on tegevus, mis ei vaja eraldi detailplaneeringut (ehitusseadustiku (*EhS*) § 12 lg 2, planeerimisseadus § 125, LKS § 38 lg 5 p 2). EhS § 104 lg 3 kohaselt ei kohaldata EhS ptk 12 sätteid veekogu süvendamisele. Eelviidatud säte välistab EhS ptk 12 kohaldamisalast ehitised, millele ei kohaldata ehituseadustikku tervikuna (EhS seletuskiri 555 SE). Seega ei ole süvendamine (ilma ehitist rajamata) EhS mõttes tegevus, mis vajaks detailplaneeringut. Lisaks, kavandatakse käesoleval juhul olemasoleva sadamabasseini ja põhjamuuli laiendamist ja lõunamuuli rekonstrueerimist (mahus alla 1/3 nende algsest mahus, vt ptk 2.1. eelhinnangu joonis 2). Slippi rekonstrueerimisel selle maht ega asukoht ei muutu. Ei kavandata uute rajatiste püstitamist, mis vajaksid DP kehtestamist.

Kavandataval tegevusel puudub vastuolu kehtivate planeerimisdokumentidega (KeÜS § 55). Juhime tähelepanu, et **keskkonnaluba ei anna õigust ehitamiseks ega ehitise kasutamiseks.**

Asjakohased nõuded ja tingimused

Arvestades VeeS § 193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6, määrab Keskkonnaamet keskkonnaloale järgmised töökorralduslikud nõuded:

1. Põhjamuuli laiendamise ja ajutise tammi rajamisega/likvideerimisega seotud tööd ei ole lubatud tugeva tuulega (üle 10 m/s).
2. Põhjamuuli laiendamise ja ajutise tammi rajamisega/likvideerimisega seotud tööd ei ole lubatud 04-31.05.
3. Töid nn kuivalt tehes peab tagama selle, et kalad sadamabasseini lõksu ei jääks.
4. Tööde elluviimisel tuleb arvestada linnustikuga järgnevalt: Ehitustöödega tuleb alustada märtsis, enne lindude pesitsusperioodi algust või tagada lindudele pesitsusrahu perioodil 1. aprillist kuni 31. juuni. Süvenduspinnase planeerimine sadama kinnistul tuleb teostada juulis-augustis. Lisaks tuleb enne muulide rekonstrueerimist ja pinnase paigutamist veenduda, et sinna ei ole rajatud pesi.
5. Teha tööd võimalikult lühikese aja jooksul, tööd teostada võimalusel madala veega ajal, tööd peab katkestama valingvihmade korral.
6. Süvenduspinnase palaneerimisel sadama kinnistule peab tagama, et setted ei valguks merre ega kõrval kinnistutele.
7. Pinnas tuleb paigutada sadama kinnistul madalamatesse kohtadesse ja kujunda mere suunas ühtlase kihina ning võimalikult lauge kaldega, et veetõusu korral oleks veel kuhu liikuda.
8. Süvenduspinnast ei ole lubatud paigutada puurkaevu (PRK0061684) hooldusalasse (10 m).
9. Kasutatav tehnika peab olema töökorras ja ei tohi põhjustada täiendavat pinnase- ega veereostust. Tööde käigus tuleb järgida head ehitustava ning jälgida töötavate mehhanismide tehnilist korrasolekut.
10. Naftasaaduste või muude mürgiste ainete looduskeskkonda sattumisel, avarii või selle ohu korral koheselt võtta tarvitusele abinõud avariilise reostuse peatamiseks ja likvideerimiseks või ennetamiseks.
11. Tööde tegija on kohustatud kasutama keskkonnaloa taotluses kirjeldatud tehnoloogiat ja töökorraldust ning teostama töid mahus, mis on toodud Keskkonnaametile esitatud

taotluses. Keskkonnaloale kantud nõuete mitte täitmise korral on Keskkonnaametil, vastavalt KeÜS § 62 lg 2 ja veeseaduse § 194 lg 2 p 4 õigus tunnistada keskkonnaluba kehtetuks.

12. Loas määramata juhtudel lähtuda veeseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest.
13. Keskkonnaluba ei anna õigust ehitamiseks ega ehitise kasutamiseks.

3.3 Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, KeÜS § 55, VeeS § 192).

3.4 Kinnistu kasutusõigus

Sadama kinnistu kuulub Registrate ja Infosüsteemide Keskuse e- kinnistusraamatu kande alusel loa taotlejale. Eesti mereala sisemeri on avalik veekogu, mis kuulub riigile (VeeS § 23). VeeS § 186 lg 2 kohaselt peab kasutajal olema vee erikasutuseks võõral maatükil ka maaomaniku nõusolek. Maaomaniku nõusolek ei ole nõutav sellise maatüki kasutamise korral, mis asub riigi omandisse kuuluva veekogu all.

3.5. Aruandluse esitamine

Keskkonnaloa omaja on kohustatud vastavalt VeeS § 195 lg 1 esitama üks kord aastas keskkonnaloa andjale aruande VeeS § 187 p 1–6, 9, 11, 15 ja 18 nimetatud tegevuse kohta, st veekasutuse aruande. Keskkonnaloa omaja esitab aruande, kui VeeS § 187 punktis 8 nimetatud tegevus toimub meres. **Seega veekasutuse aruanne tuleb esitada mere süvendamisel ja süvenduspinnase paigutamisel.** Veekasutuse aruanne tuleb esitada vastavalt VeeS § 195 lg 2 ja lg 3 ning vastavalt keskkonnaministri 16.01.2020 vastu võetud määrusele nr 6 „Veekasutuse aruande täpsustatud andmekoosseis ja aruande esitamise kord“. Veekasutuse aruanne esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad taotlejal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Taotleja peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „[Keskkonnakaitseloa omaja meelekspea](#)“.

[1] Seisundiinfo on kättesaadav

<https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo>.

[2] Keskkonnaagentuur, 2020 „Settes ja/või elustikus akumuleeruvate prioriteetsete ainete sisalduse pikaajalise dünaamika analüüs“, Tallinn.

[3] Eesti merestrateegia meetmekava kinnitati 22.02.2023 keskkonnaministri käskkirjaga nr 16-7/23/5.

Eesti

merestrateegia

materjalid

kättesaadavad:

<https://kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/merestrateegia#iii-etapp-mereala-m>.

[4] TÜ Eesti Mereinstituut, 2020. Kunda sadama süvendusjärgne merekeskkonna seire 2020. aastal.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. V12. Kavandatava tegevuse graafile line lisa - Asendiplaan.jpg
3. EELHINNANG_Topu sadam.pdf

Teadmiseks: Haapsalu Linnavalitsus, Transpordiamet

Kai Ginter
vanemspetsialist
veeosakond